

5 min. leestijd

ACTUEEL

Opdrachtgever geeft winterwerkbonus ter compensatie van extreem zomerweer

Natte zomer geeft aanleiding tot veel kritiek op beeldbestekken

Aannemers in groenonderhoud hebben moeite te voldoen aan beeldbesteisen. Extreem weer speelt hen parten en opdrachtgevers lijken vooralsnog weinig begrip te tonen voor de problemen die dat oplevert. Maar er gloort hoop. De samenwerkende gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk (BAR) hebben onlangs een opdrachtnemer gecompenseerd met een winterwerkopdracht. 'Een erkenning van het probleem', vindt de opdrachtnemer in kwestie.

Auteur: Paul van der Sneppen

Het opmerkelijkst aan het compensatievoorstel van de BAR-gemeenten is dat het volkomen onverwacht bij de aannemer op de mat viel. 'Er is geen enkel overleg over geweest', zegt Bastiaan Punt van Groen-aannemingsbedrijf Punt in Rotterdam over het voorstel. Punt heeft op geen enkele manier aangestuurd op de regeling, bezweert hij.

Geen noodklok

Ook Hans van Welzen, toezichthouder bij de BAR-organisatie, bevestigt dat niemand bij zijn afdeling de noodklok heeft geluid. 'We houden zelf heel goed een vinger aan de pols en we verlangen ook een proactieve, communicatieve houding van onze opdrachtnemers. We zagen al gauw hoeveel extra inspanning deze zomer door de aannemer verricht moest worden om aan de beeldbesteisen te voldoen. We vinden dat we daar iets tegenover moeten stellen.'

De compensatieregeling mag volgens Van Welzen en Punt niet als bonus gezien worden. 'We moeten er gewoon voor werken', benadrukt Punt. Zijn bedrijf krijgt winterwerk gegund ter waarde van 3,5 procent van de totale aanneemsom. Hoe die opdracht ingevuld wordt, bepalen de gemeente en de aannemer in samenspraak.

Van Welzen wil nu, in het najaar, bijvoorbeeld extra aandacht besteden aan het ruimen van bladeren. Ook wil hij alle beplantingsvakken laten controleren op meerjarige zaailingen. 'Die zijn vaak niet meer met de schoffel weg te halen. Als we dat nu handmatig doen, heeft de aannemer komende zomer minder moeite om aan de eisen van het beeldbestek te voldoen. Zo snijdt het mes aan twee kanten.'

'Al die bureaucratie is nergens voor nodig. We hebben het gewoon over schoffelen, hoor!'

Chic

Punt is vol lof. Hij vindt de regeling goed doorzacht en 'een chic gebaar' van de gemeenten. Hij heeft een slordige 25 opdrachtgevers die werk op beeldbestek hebben uitbesteed. Alleen de BAR-gemeenten hebben hem gecompenseerd voor het meerwerk ten gevolge van het extreme zomerweer.

Punt heeft in het verleden ook boetes gehad omdat hij niet aan de beeldbesteisen kon voldoen. Hij heeft daar begrip voor. 'Het is een contract dat we zijn aangegaan. Het is goed dat de BAR-gemeenten consequent zijn in de handhaving. Daar kun je als ondernemer op sturen. Als ik bijvoorbeeld 20.000 euro moet inzetten om een boete van 2.000 te vermijden, dan weet ik waar ik aan toe ben en wat me te doen staat.'

Onvoorzien

Afgelopen zomer heeft de Rotterdamse aannemer alle zeilen moeten bijzetten om aan de besteisen te voldoen. Dat ging gepaard met hoge, onvoorzienbare kosten. 'We voerden bijvoorbeeld tweeënhalf keer zo veel groenafval af als voorzien, omdat alles zo nat was. Eigenlijk waren we gewoon water aan het verplaatsen. We zagen onze stortkosten verdubbelen. Dan gaat het om een schadepost van duizenden euro's. Dat doet pijn. Zo groot zijn de marges op dit soort contracten niet.'

De compensatieregeling ziet Punt dan ook als een enorme erkenning van het probleem. 'Andere opdrachtgevers spreken steeds van "ondernemersrisico", maar dit soort extremen is niet te voorzien. Eigenlijk mag je dat risico niet helemaal op de

Bastiaan Punt

aannemer afwentelen.'

Voorspellen

Dat vindt ook Robert Smid, directeur van Du Pré Groenprojecten in Helmond. Smid is ook vicevoorzitter van branchevereniging VHG. Hij reageert enthousiast op het initiatief van de BAR-gemeenten. 'Je mag niet verwachten dat aannemers de gevolgen van klimaatverandering gaan voorspellen. Zelfs verzekeraars zeggen dat ze zich daar niet aan wagen. Die noemen de extreme weersomstandigheden door klimaatverandering een "niet te calculeren risico". Je moet zo iets dus samen oplossen. Dit gebaar van de BAR-gemeenten getuigt van realiteitszin en oplossend vermogen.'

Toch benadrukt Van Welzen dat met de compensatieregeling geen precedent is geschapen. 'Dit was een extreme situatie. Daar hebben we op geanticipeerd. Maar ik durf geen enkele voorspelling te doen over de toekomst van de regeling.' En dat is meteen het belangrijkste punt van kritiek dat Smid uit op het initiatief van de BAR-gemeenten. Hij ziet weinig heil in incidentele douceurtjes voor aannemers die aan de gevolgen van klimaatverandering het hoofd moeten bieden. Smid pleit voor duidelijke en transparante aanbestedingen, waarin ook is vastgelegd hoe de partijen omgaan met de gevolgen van extreem weer. 'Hoe nobel dit initiatief ook is, ik wil eigenlijk geen coulance. Ik wil regels en afspraken waar ik als ondernemer op kan bouwen.' Ook CROW, de kennisorganisatie voor de openbare ruimte, heeft volgens Smid al gepleit voor een dialoog over de gevolgen van extreem weer.

Voorspellen

Volgens Punt zit de pijn echter vooral in de beeldbestekken. 'Die dwingen aannemers om bij het

Hans van Welzen (goe©Wilfred van Veldhoven)

intekenen op een aanbesteding voor een periode van twee tot vier jaar het weer te voorspellen. Dat is natuurlijk onmogelijk.' De Rotterdammer ziet meer in de frequentiebestekken die een inspanningsverplichting van de aannemer eisen. 'Veel eenvoudiger voor alle partijen. Je schoffelt je ronde en je tikt vijfduizend euro af. Tijdens de schouwingen wordt vastgesteld of je als aannemer goed werk hebt geleverd. Hartstikke duidelijk voor iedereen.'

Onnodig

De schouwingen zoals die bij een beeldbestek worden uitgevoerd, zijn volgens Punt onnodig arbeids- en kapitaalintensief. 'Er wordt voor geïnvesteerd in software, in opleidingen en er worden ongelofelijk veel manuren in gestoken. We lijken helemaal te vergeten dat het hier gewoon om schoffelwerk gaat. We raken een beetje vervreemd van de realiteit, zo.'

Ook vraagt Punt zich af of de klant wel werkelijk geholpen is met een beeldbestek. Net als bij de frequentiebestekken moet de opdrachtgever ook bij beeldbestekken nog steeds intensief schouwen. 'Veel intensiever zelfs dan bij een frequentiebestek. Ik zie de opdrachtgever op één enkel bestek ongeveer vier tot vijf dagen schouwen per vier weken.' Die schouwing blijft, volgens Punt, alle beeldbestektrainingen ten spijt, behoorlijk subjectief. 'Het blijft gewoon mensenwerk, immers. Wat mij betreft, kunnen we voor een aantal opdrachten eigenlijk veel beter terug naar een frequentiebestek.'

Beleving

Een ander alternatief dat Punt noemt, is het belevingsbestek, waarin burgers nadrukkelijk worden betrokken bij het waarderen van groenonderhoud in hun omgeving. Hij denkt dat de

Robert Smid

burger nauwelijks tastbaar resultaat ziet van beeldbestekken. 'Ze begrijpen het ook niet. Als je tegen een Rotterdammer zegt: Over twee weken komen we weer in uw straat, dan is die tevreden. Maar als je zegt: Meneer, uw straat voldoet nu aan de norm, dan vraagt hij of je wel goed bij je hoofd bent en of je als de donder die rotzooi wilt opruimen.'

Ook Smid noemt het belevingsbestek. Niet als het gedroomde alternatief voor het beeldbestek, maar wel als een alternatief om te onderzoeken. 'We zijn met Du Pré en enkele andere aannemers al betrokken bij een dergelijk experiment. Prima idee om bewoners erbij te betrekken. Het is weer een andere kijk op kwaliteitsmeting in groenonderhoud.'

Mild

Smid en Van Welzen oordelen allebei milder over de beeldbestekken dan Punt. Van Welzen vindt het onder meer een goed instrument om het werk in de groenvoorzieningen te verantwoorden tegenover de politiek. 'Het is duidelijk en transparant voor alle betrokkenen, de politiek, de opdrachtgever en de aannemer. Ik zie meer voordelen aan een beeldbestek dan aan een frequentiebestek.' Smid sluit zich daarbij aan. Hij hamert vooral op het belang van uniformiteit en transparantie van de afspraken in een bestek. Het probleem dat de beeldbestekken onder extreme weersomstandigheden onmogelijke eisen stellen aan groenondernemers, erkent hij niettemin. 'Maar ook dat los je het beste op met goede afspraken. Dat moet nu echt opgepakt worden.'

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-6263